

Hygien i förskola

Hur kan vi samverka och arbeta för en frisk miljö?

Dialogmöte 2023-12-01

Josefin Örnbjär
Smittskyddssjuksköterska

Maria Marklund
Smittskyddsläkare

Anna-Maria Jacobsson
Samordnare BHV

Camilla Fahlgård
BHV-överläkare

Vad är Smittskydd?

Smittskyddslagen beskriver hur sjukvården, samhället och individen ska bete sig för att **minska risken** för spridning av smittsamma sjukdomar.

Samarbete kring förskolebarns hälsa

- **Folkhälsomyndigheten** är tillsynsvägledande myndighet
- **Länsstyrelsen** har en vägledande roll för kommunens miljö- och hälsoskydd
- **Kommunens miljö- och hälsoskydd** ansvarar för den operativa tillsynen på förskolan
- **Barnhälsovård (BHV)** – expertrådgivare vid barnsjukdom och förebyggande hälsovård
- **Primärvård** vård till enskild individ
- **Förskolan** ska ha program för egenkontroll om hygien, smittspridning och övrig inomhusmiljö
- **Smittskyddsenhet** verkar på olika sätt för minskad smittspridning bland befolkningen – via smittskyddslagen, men har även en rådgivande roll

Socialstyrelsen menar att...

- Det måste finnas en **god kunskap** om hygienrutiner inom förskolan för att minimera risken för smittspridning, oavsett smittämne.
- För detta krävs **kunnig personal**, ändamålsenliga lokaler, rätt utrustning och utemiljö.
- Förskolan måste kunna **erbjuda en god omsorg** till alla barn oavsett smittsamhet.
- Barnen och deras hälsa är **viktiga för samhället** och goda hygienrutiner som barnen för med sig in i vuxenlivet är en viktig folkhälsofaktor.

Frisk miljö genom hygienarbete

- **Höja kunskapsnivån** hos personalen för att minska onödig smittspridning
- **Minska sjukfrånvaro/sjuknärvaro** hos barn och personal
- **Skydda barn och personal** med nedsatt immunförsvar eller riskfaktorer
- Minska risken för spridning av sjukdomar som faller in under **smittskyddslagen** ex salmonella, blodburen smitta och resistent bakterier
- En **likvärdig förskola** med god kvalitet för alla barn
- Friskare befolkning medför **minskad antibiotikaförskrivning** och medföljande resistensutveckling

Arbetsmiljöverkets föreskrifter om smittrisker (AFS 2018:4)

- Gäller ALLA arbetsgivare och verksamheter
- Har en tydlig koppling till EU direktiv
- Fokus på hygieniska förebyggande åtgärder och rutiner
- Riskbedömning om smittrisk ska göras av arbetsgivaren → arbetsmoment, smittväg och konsekvenser

Smittskydd & barnhälsovården vill...

- Agera som medicinskt stöd för rektorer och dess verksamheter
- Finnas tillgänglig för konsultation vid ex sjukdomsutbrott
- Ge adekvat och återkommande utbildning
- Ha ett/flera hälsoombud utsedda bland personalen på förskolan

Hälsoombud

Att tillsammans med rektor...

- Fungera som en länk ut till pedagogerna, ex. Smittskydd/BHV ↔ Rektor/Ombud ↔ Pedagoger
- Ta fram och utarbeta en hygienplan
- Se till att hygienrutiner sätts upp och följs
- Vara förskolans kontaktperson i frågan
- Informera nya medarbetare om förskolans hygienarbete
- Hålla kollegor informerade och uppdaterade om hygienarbetet
- Genomföra en hygienrond på förskolan 1 ggr/år

Hälsoombud på förskolan

- förebyggande insatser och åtgärder

Att arbeta förebyggande och öka kunskapen om antibiotikaresistens och infektioner är erkänt som ett globalt åtagande inom Agenda 2030. Som hälsoombud på förskolan finns ett stort intresse och ansvar kring de hälsofrämjande insatserna och åtgärderna gällande barnens, såväl som personalens hälsa.

Ombud på förskola

- Hålla skriftliga rutiner gällande infektioner, smittskydd och hygien uppdaterade samt att se till att dessa tillämpas inom förskoleverksamheten
- Medverka i möten och utbildningar ordnade av Smittskydd Västerbotten och Barnhälsovården
- Fungera som rådgivare och stöd till förskolans personal
- Se till att information ges, finns synlig, är lättillgänglig och är aktuell för vårdnadshavare
- Agera som stöd till rektor vid eventuella utbrott
- Se till att nyanställda/vikarier informeras och utbildas om rådande rutiner, och att informationsmaterial gällande hygien och infektioner finns tillgängligt vid introduktion

Förskola: .....

Rektor Datum Hälsoombud Datum

.....

Utbildning

- Svårt att åka ut fysiskt till förskolor, bara i Umeå kommun finns 84 st kommunala förskolor
- Digitala utbildningsinsatser
- Uppdaterat material på hemsidan
- Hygienkörtkort?
- När? Ex som stående punkt på APT

Friskare Förskola – pilotprojekt

- Projekt från Folkhälsomyndigheten & RISE (Research Institutes of Sweden)
- Syfte att kunna arbeta systematiskt med specifikt smitta och hygien. Ex arbetar FSK med sina rutiner för hygien och städning, och har pedagogiska aktiviteter för barnen om hälsa och hygien.
- Som deltagande förskola få ni arbeta med olika kriterier för en friskare förskola. Tanken är att kriterierna ska vara en utgångspunkt att samlas kring, bli inspirerade av och stärka arbetet med hygien och smitta i förskola.
- Kriterierna är ett urval av centrala områden inom förskolans förebyggande hygien- och smittskyddsarbete. De handlar om organisation och samverkan, rutiner och arbetssätt samt om kunskap och kompetens.
- Syftet med pilotomgången 2024 är att ni som verksamhet får testa arbetssätt med kriterierna och återkoppla ert arbete för att sedan bli diplomerade.
- För mer information och anmälan: josefin.ornbjär@regionvasterbotten.se